

Ermeniler Said Nursî'ye hayran kaldı

Molla Said, Ermeni çoluk çocuğunu serbest bıraktı; onlar da, Rusların içerisindeki ailelerinin yanına döndüler. Bu hareket Ermeniler için büyük bir ibret dersi olup, Müslümanların ahlâkına hayran kalmışlardı.

O muharebeler (1. Dünya Savaşı) esnasında, Ermeni fedâileri bazı yerlerde çoluk çocuğu kesiyorlardı. Buna karşı Ermenilerin çocukları da bazan öldürülüyordu. Bediüzzaman'ın bulunduğu nahiyeye binlerle Ermeni çocuğu toplanmıştı. Molla Said askerlere, "Bunlara ilişmeyiniz!" diye emretti. Daha sonra bu Ermeni çoluk çocuğunu serbest bıraktı; onlar da, Rusların içerisindeki ailelerinin yanına döndüler. Bu hareket Ermeniler için büyük bir ibret dersi olup, Müslümanların ahlâkına hayran kalmışlardı. Bu hadise üzerine, Ruslar bizi istilâ ettiklerinde, fedai komitelerin reisleri Müslüman çoluk çocuğunu kesmek adetini bırakıp, "Madem Molla Said bizim çoluk çocuklarımızı kesmedi, bize teslim etti; biz de bundan sonra Müslümanların çocuklarını kesmeyeceğiz" diye ahdettiler. Molla Said, bu sûretle o havalideki binlerle masumların felâketten kurtulmasını temin etmiş oldu.

Bir müddet sonra, Ruslar, Van ve Muş tarafını istilâ edip, üç fırka ile Bitlis'e hücum ettiği sırada, Bitlis Valisi Memduh Bey ile Kel Ali, Bediüzzaman'a, "Elimizde bir tabur asker ve iki bin kadar gönüllünüz var; biz geri çekilmeye mecburuz," dediler.

Bediüzzaman onlara, "Etraftan kaçıp gelen ahalinin ve hem de Bitlis halkının malları, çoluk ve çocukları düşman eline düşecek; biz mahvoluncaya kadar dörtbeş gün mukavemete mecburuz," demesi üzerine; onlar, "Muş'un sukut etmesi dolayısıyla otuz topumuzu askerler bu tarafa kaçtırmaya çalışıyorlar. Eğer sen, o otuz topu gönüllülerinle ele geçirebilirsen, birkaç gün o toplanla mukabele ederiz ve ahali de kurtulur" dediler.

Bediüzzaman, "Öyle ise ben, ya ölürüm veya o topları getiririm," diyerek üç yüz gönüllünün başına geçti. Geceleyin, Nurşin tarafına, topları getirildiği cihete gitti. Toplan takip eden bir alay Rus Kazağına kendi muhbirleri, "Bitlis'i müdafaa eden gönüllü kumandanı üç bin adamla ve dağdaki meşhur Mûsa Bey bin kişi ile topları kurtarmaya geliyorlar" diyerek, pek ziyade mübalâğa ile ihbar etmeleri üzerine, Kazak kumandanı korkmuş, ilerleyememişti. Bediüzzaman da, beraberindeki üç yüz gönüllüyü rast geldikleri toplara birer ikişer taksim edip Bitlis'e gönderir; kendisi ise ilerleyerek topları birer birer kurtarıp, en son topu da üç arkadaşıyla birlikte ele geçirir. Bu şekilde, otuz topun Bitlis'e gelmesini temin eder. O toplanla, üç-dört gün, asker ve gönüllüler düşmana mukabele edip, bütün ahali ve cihâzât ve mallar kurtulur.

Bediüzzaman, o harbde, gönüllülere cesaret vermek için, sipere girmeyerek, avcı hattında dolaşırdı. Avcı hattında en ileride atını sağa sola koştururken, birden hatırına gelir ve rûhuna ilişir ki, "Şu anda şehit olsam; bu vaziyetim, yani en ileride göze çarpan şu halim, sakın, mertebe-i şehadetin bir esası olan ihlâsıma zarar vermesin, bir hodfüruşluk mânâsı olmasın" diyerek, birden atını döndürür ve arkadaşlarının yanına gelir.HAŞİYE

HAŞİYE: İşte, muharebenin şiddetli anında, hayat-memat meselesi vaktinde "Benim zahiren kahramanlık gibi görünen bu vaziyetim hakîki ihlâsa aykırı olmasın?" diye düşünmesi, kemâlât-ı insaniyenin bir misâlidir, denilebilir. Meydan-ı harbde, düşman karşısında, güller içerisinde, talebelerine cesaret vermek için en elzem bir kahramanlığı fiilen göstermek emeliyle avcı hattında atını sağa sola döndürürken, bu sûretle cesaret-i îmaniye ve şehamet-i İslâmiyeyi en ala bir derecede, bir kumandan mânâsıyla îfa ederken, rûhunda ve niyetinde en alî ve safî bir mertebe-i kemal olan sırr-ı ihlâsı kaçırmamayı ehemmiyetle düşünmesi ve dikkat kesilmesi, onun zahiren takdire şayan hizmet-i dîniyesi, fedakârâne mücahedesi kadar, belki daha ziyade, rûhunun kemaline de delâlet eder.

İşte, Molla Said bütün hayatının şهادetiyle gerçi beyne'l-İslâm "Bediüzzaman", "Sahibüzzaman", "Fahrüddeveran", "Fatînülasır" ünvanlarıyla yad edilmiş; fakat bu, hiçbir zaman hakîkatsiz ve bir sözden ibaret değildir. Risâle-i Nur ile yaptığı muazzam hizmet-i îmaniye ve Kur'âniyesi ve teşkil ettiği hamiyet-i dîniye ile serfiraz milyonlar fedakâr talebelerin kudsî şahs-ı mânevîsi, bir şahid-i sadık ve bir delil-i kat'îdir.

Tarihçe-i Hayat, s. 99, (yeni tanzim, s. 177)